

ПРОТОКОЛ

София, 05.07.2018 г.

от Обществено обсъждане

на доклад относно одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г. и Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г.

Днес, 05.07.2018 г. от 11:55 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“ и експерти на КЕВР.

Заседанието се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по протокол № 117/28.06.2018 г., т.1, за участие в общественото обсъждане на доклад относно заявление за одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г. и Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г. са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Докладът е изготвен от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Снежана Станкова, Дияна Николкова, Виктория Джерманова, Веселин Тодоров, Милен Димитров, Любослава Джоргова и Ваня Василева.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-15-45-15/28.06. 2018 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на енергетиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Камен Манев – заместник-изпълнителен директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Диляна Георгиева – и.д. началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Любомир Любенов – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Пламен Иванов – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Стоян Киров – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Чавдар Димитров – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Георги Бузаков – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Георги Басмаджиев – главен инженер на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Васил Баранов – експерт в „Булгаргаз“ ЕАД.

Министерство на енергетиката, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъства:

- г-н Константин Делисивков – изпълнителен директор на БФИЕК.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

От страна на „Булгаргаз“ ЕАД тук участва г-н Васил Баранов като експерт. Той е заявил, че няма да вземе отношение, но винаги може да поиска думата.

Уважаеми господа от „Булгартрансгаз“ ЕАД, Вие ще изчакате мнението на другите участници, за да отговорите и да изразите отношение включително и по техните изказвания. Тъй като г-н Баранов, освен ако си е променил становището, в момента не желае на вземе думата, г-н Делисивкив, заповядайте.

К. Делисивков – изпълнителен директор на БФИЕК:

Запознахме се с доклада и с Десетгодишния план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Използвам случая да поздравя дружеството. Виждаме как от година на година публикуват все по-подробен анализ и си поставят високи цели и за междусистемна свързаност, и за развитие на мрежата в България. Като представител на БФИЕК искам да заявя нашата подкрепа за диверсификация на маршрутите и възможностите за достът до природен газ, и за по-добрата интеграция на България в регионалния европейски газов пазар.

Няколко са въпросите и акцентите, които искам да поставя. Първо, позицията както на БФИЕК, така и на нашия европейски формат, на IFCES Europe, защитаваме тезата, че съществуващата газова инфраструктура и новите газови инфраструктури, техният капацитет трябва да бъде запълнен максимално, тъй като всички инвестиции и разходи, които са правят и по бъдещи, и по нови проекти, ние ще бъдем с тази инфраструктура следващите 40 или 50 години. Първият коментар, който имаме по Плана, е, че ние искаме да видим от „Булгартрансгаз“ ЕАД по всички проекти, които са приоритетни, по-подробен анализ, свързан с оползотворяването на капацитета на националната газопреносна мрежа, запълването на капацитета, както и по бъдещите проекти трябва да имаме такъв анализ и план, тъй като съществуват известни рискове това да се отрази и в цените на пренос и на капацитетни продукти. За нас от изключителна важност е, тъй като България си поставя много амбициозни цели и да бъде газов хъб, и да развива съоръженията за съхранение на природен газ, и да транзитира големи количества природен газ, за нас е много важно да видим по-силен ангажимент от страна на оператора към достъпа на индустриалните площадки в България до преносна инфраструктура. Това е тема, която ние през годините многократно сме повдигали. Отражена е и в Плана. Има няколко проекти, които са от

изключителна важност за нашите членове. За тях има осигурено финансиране, частично, от Фонд Козлодуй. Специално искам да обърна внимание за проекта, който е за газификация на регион Централно Средногорие. Там има известно забавяне. На нас ни се ще този проект да влезе по-бързо в заключителната си фаза на изпълнение и очакваме от „Булгартрансгаз“ ЕАД да отстранят в кратък срок всички препятствия, които съществуват в проекта, свързани с ОВОС, като за нас това е проект от ключова важност за индустрията и за региона, Средногорието. В тази връзка искаме да бъде включен в ключовите проекти за нови газопроводи на територията на страната и свързването им със съществуващата газопреносна мрежа. Това е Приложение №1 на стр. 86. Тук има спомената такава точка, но самият проект отсъства. Може би е предвиден тук, но нека да е ясно артикулирано, че става дума точно за този проект. Ние виждаме от представения доклад, че планираните инвестиции и инвестиционна програма по транзитната мрежа е с по-голямо изпълнение от 83%. По националната газопреносна мрежа за миналата година изпълнението е 51%. Средното изпълнение е 57%. Пак искам да кажа, тук имаме аргумент, за да бъдем и да се засилва ролята на България на регионален център на пазара, ние трябва да обърнем внимание и към достъпа на индустрията до природен газ в рамките на индустриалните зони.

Друга много важна теза, и с това ще приключа, това е достъпът до съседните пазари на Гърция и на Румъния. Специално за Румъния имаме успех с проекта за междусистемна свързаност през 2016 г., безспорен успех. Технологична трудност представляваше проекта, но колегите от „Булгартрансгаз“ ЕАД смятам, че се справиха успешно. Но засега нямаме голяма възможност за обратен поток от Румъния към България. Така е записано и в Плана. Минаха две години оттогава. Не знам дали сме в режим да задаваме въпроси към дружеството, затова не формулирам и въпроси към тях, но индустрията очаква ние да имаме повече възможности и за внос от Румъния.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Понеже няма други записани за изказване от външни организации, обръщам се към работната група. Вие имате ли изказване?

А. Иванова:

Нямаме изказване. Ние ще изчакаме в рамките на законоустановения срок представяне на становища от заинтересованите лица, които ще отразим в проекта на решение, който ще предложим на Комисията.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря. Обръщам се към Вас, членовете на Комисията. Има ли изказвания? Заповядайте, г-н Йорданов.

А. Йорданов:

Уважаеми представители на „Булгартрансгаз“ ЕАД, също така и на ползвателите на мрежата, предвид че това обществено обсъждане има характер по-скоро и най-вече на публична консултация с ползвателите, аз няма да коментирам Десетгодишния план по същество. Само ще спомена, в закритото заседание, с което ние решихме да подложим този проект на План на обществено обсъждане, аз съм направил коментари. Разбира се, те са съобразени с конкретните правомощия на регулатора, които по отношение на точно този План са съвсем тесни и специфицирани от Закона, Директивата и Регламента. Коментарите, които направих, са извън тези конкретни правомощия. Те нямат характер на забележка към Плана, но смятам, че е хубаво заявителят по този бизнес план за утвърждаване все пак да анализира и тези аспекти. В този смисъл само искам да спомена, че наблюдавам (поне от моята гледна точка, не говоря от името на колегите си) една може

би затруднена в последно време, не знам по какви причини, комуникация с оператора на преносната мрежа. Той, разбира се, е независим и ние в никакъв случай (или поне аз) няма да настояваме за прилагане на репресивни разпоредби на закона по отношение на него. Но само да Ви призова. Смятам, че добрата комуникация с регулатора и то предварителна комуникация с регулатора дава решения на множество проблеми и то дава решения в съответствие със Закона. Така че моля Ви, колеги, малко по-отрано самият регулатор, а това е деветте члена на Комисията, все пак отчитайте, че администрацията е помощен орган към Комисията, не е лошо да бъдат запознавани с концептуалните виждания на оператора по отношение на развитие на мрежата. Да, иначе формално аз също имам за какво да похваля колегите за изготвения план, но общо взето има за какво и да не ги похваля. В този смисъл подкрепата от страна на регулатора, дължима и по Закон, и във всяко друго отношение я имате и досега винаги сте разполагали с нея. Смятам. Коментарите не са злонамерени, но озадачава ме, примерно, това че в края на Десетгодишния план Вие отново виждате транзитната и националната преносна система като две самостоятелни обособени системи. Чисто концептуално аз не мога да се съглася с това. Разбира се, това е мое лично мнение и то не в рамките на правомощията на регулатора.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Има ли друг колега, който иска да вземе думата. Не виждам. Колеги от „Булгартрансгаз“ ЕАД, Вие чухте изказванията на г-н Делисивков и на г-н Йорданов. Ще вземете ли отношение и кой от Вас?

К. Манев – заместник-изпълнителен директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД:
...След което колегите ще допълнят. Конкретно по въпросите или общо?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Конкретно, ако желаете. Ваше право е да си структурирате изказването.

К. Манев – заместник-изпълнителен директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Това е шесто издание на Десетгодишния план за нас. Трябва да се отбележи, че дружеството работи в динамично променяща се среда, което е видимо, и се стреми водената от него политика да отговаря на националните, регионални и общоевропейски приоритети. Основните дейности за развитие на инфраструктурата на „Булгартрансгаз“ ЕАД са насочени в следните направления: повишаване и гарантиране на техническата сигурност и безопасност, развитие на междусистемната свързаност, разширение на капацитета за съхранение, осигуряване на възможност за развитие на конкурентен газов пазар, гарантиране сигурността на газовите доставки и разширение на съществуващите газоперносни мрежи до нови региони. По този начин може би ще отговоря донякъде на въпроса на Делисивков и на желанието за силен ангажимент към газификация на съответни индустриални единици. Това, разбира се, е свързано с газифициране на тези региони, което се реализира по Грант №57. Това е Козлодуйският грант. Там нещата напредват. Ние не ги бавим. Напротив. Има процедури, които ни спъват. Най-вече по ОВОС напоследък. Но тези проекти, не без наше желание и наши усилия, са признати за обекти от национално значение на заседание на МС, което дава определени предимства. Надявам се това да помогне за по-скорошната им реализация. Важен, също много проект за нас, това е разширяването на газохранилището в Чирен. Това също е проект от общ интерес, който реализираме вече доста отдавна, но не спираме. В момента сме в процес на реализация на последната част от подготвителните дейности, свързани с разширяването. Те бяха няколко. Досега всички са реализирани. Остават 3D сеизмичните изследвания, за които вече имаме договор и в рамките на 1 г. те ще бъдат факт, който вече ще отвори пътя

за реалното разширяване на газохранилището. Предходните дейности са свързани с неговата модернизация и въобще подготвителната част за реализиране на разширяване на газохранилището.

Лозенец – Недялско, 20-те км, имат вече разрешение за ползване от 28 юни. За съжаление не можахме официално да го открием, заради метеорологични условия, но разрешението за ползване е факт.

Хъбът, който е наистина амбициозен проект, както го назоваха, но той е много важен за нас. Той също е подкрепен от Комисията, в т.ч. с грант. Там сме в процес на реализиране на предпроектно проучване, което е съфинансирано от Еврокомисията и което ще приключи с окончателен доклад. Междинния ние го представихме в Брюксел. Окончателният съвсем скоро ще бъде факт и също ще бъде представен. Там ще бъдат дадени отговори на редица въпроси, в т.ч. свързани и с трасета, и с търговска, финансова и друга жизнеспособност на проекта. Много важно за нас е да имаме този доклад, вече да бъде факт.

Бих могъл и на други проекти да се спра, но предпочитам да бъда по-кратък. Ако има нещо, колегите ще ме допълнят. Общо мога да кажа, че окончателният резултат .. По отношение на мрежите, че ги разглеждаме отделно. Ние ги разглеждаме наистина отделно, но реално ги свързваме постоянно, в т.ч. с изграждане на обвързаностите. Ясно е, че в Югозападна България транзитната мрежа всъщност захранва редица селища, което означава, че тези системи си се ползват така или иначе в голяма степен като единна система. Наистина, съгласен съм, че това е бъдещето, че в крайна сметка национална, транзитна, даже и като понятия ще спрат да бъдат употребявани и ще си стане газовата система, газопреносната на България. Очакваният резултат от изпълнението, това ще бъде за нас специално, това е амбицията, повишаване качеството и обема на предлаганите от „Булгартрансгаз“ ЕАД услуги. Надяваме се, че реализацията на Плана на корпоративно ниво ще доведе до затвърждаване на успешния бизнес модел на развитие на компанията. В национален и регионален аспект газовият оператор ще продължи да осигурява надежден пренос и съхранение на природен газ. Най-общо това бих могъл да кажа. Ако имате въпроси, разбира се, всички препоръки ще бъдат взети предвид и тези, които бъдат писмено предоставени. Няма как да не бъдат отразени.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Манев. Не виждам има ли допълнение от страна на другите представители на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Като че ли – не.

В такъв случай, преди да закрия общественото обсъждане, искам да обявя, че закритото заседание, на което КЕВР в пълен състав ще се произнесе относно Десетгодишния план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г., ще се състои на 25.07.2018 г. от 10:00 ч. Това че има период от 20 дни, Вие разбирате, че е необходимо, за да може в 14-дневен срок всички заинтересовани лица да представят своите становища, забележки и препоръки, на които в мотивите към решението, което ще вземем на 25 юли, работната група ще изрази становище по всяко едно предложение от постъпилите.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закря общественото обсъждане.

На 25.07.2018 г. от 10:00 ч. ще се проведе закритото заседание за приемане на решение относно одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-15-45-15/28.06. 2018 г. до заинтересованите лица.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

.....
(Д. Кочков)

.....
(П. Трендафилова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)